

rum illis discessum cum rebus suis permiserunt, jubentes ut quamprimum urbem defererent. Hi non intellecta Tartarorum perfidia, cum divitias ac merces egressi urbe exportarent, vix tribus millibus passuum ab urbe aberant, quando à Tartaris invaduntur, & ad unum necantur; illi spoliis ditissimi, in urbem timore plenam (nam similem Tartarorum perfidiam formidabant) regressi sunt.

*Tartari
quiescunt.*

Verum, quia Tartaris magno stetit prædictæ urbis expugnatio, suorum clade deterriti, ultra progredi non sunt ausi: nam in reliquis urbibus similia timebant. Sciebant enim omnibus optime provisum à Sinicis fuisse Præfectis. Imperator enim Thienkuius non modo antiqua loca bene munierat, verum multas in difficilioribus aditu locis munitiones extruxerat; quas inter Xanghai maxima ac nobilissima erat in Insula Cu, ubi ingentem militum numerum disposuit, quibus Tartaris transitum prohibebat. Sed

*Regis Si-
narum
fortissi-
mus Dux.*

maxime Tartaros inhibuit fortissimus Dux Maovenlungus; qui ingenti classe Insulam Coreæ vicinam occupaverat in faucibus Yalo fluminis. Hic Tartaros à tergo infestavit quammaxime, adeoque sæpillime in variis velitationibus fudit: unde totam Tartarorum in se curam converterat. Erat Maovenlungus ex Quangtung Provincia, ubi ex Lusitanorum commercio multa rei militaris rudimenta didicerat: quamplurima etiam tormenta, quæ naufraga Hollandorum navis in littore deposuerat, consecutus, eorum non nullis mœnia Ningyvensium instruxit. Hanc enim urbem Sinarum Imperator loco Leaoyang Metropolis titulo donaverat, in qua novus Prorex, ac Regius habitabat Visitator, cum exercitus robore.

*Nova
Metropo-
lis in
Leao-
tung.*

Quievire itaque Tartari ad annum usque MDCXXV, quo demum cum maximis copiis Ningyven novam metropolim aggressi sunt, postquam magnis promissis Maovenlungi fidem tentassent. Vt ad suas eum partes allicerent, dimidium Sinici Imperii promittunt, si ad illud occupandum cum delecta suorum manu se adfuturum

*Fidelissi-
mus Sinis
Dux.*

*Clade af-
ficiuntur
Tartari.*

sponderet: at ille non minus fortis quam fidus, spretis Tartarorum promissis, Ningyven urbi per suos auxilio fuit: unde Tartari cum clade decem millium rejecti, inter quos & Regis filius. Quamobrem ira frementes, per concretum mare Thaoyven Insulam invaserunt; decem millia præsidiorum ad unum occiderunt, & incolas

omnes misere trucidarunt: atque ita cladem acceptam ult, in Tartariam redierunt, non quiescendi animo, sed vires majores congregandi. Ita rebus ad annum usque

MDCXXVII, quo Thienkuius Imperator adhuc juvenis obiit, utcumque quietis, cum eo Sinicum Imperium quodammodo corruit. Sed & Tartarus Rex, eodem anno, qui crudelissime tot occiderat homines, mortuorum numerum auxit. Thienkio in Sinico Imperio successit illius frater Zungchinius, infelicissimus Imperator ob suorum perfidiam; de quo plura infra. A Thienmingo vero Regnum Tartaricum ad Thienzungum filium devenit. Hic patris gubernandi

modum mutavit: Sinas melius tractare cepit, ac humaniter excipere, salubri quidem consilio, si longior ei vita contigisset; sed & bono eventu, quia filio exemplum reliquit, comitate potius quam armis debellandi Sinas.

Hoc autem anno, cum insolentes Maovenlungi milites ab hostibus otium haberent, amicis Coreanis, rapinis ac aliis militaribus insolentis negotium facessunt: vicinas terras ubi in præsidio erant, Hienkien præcipuè Provinciæ incolas ita vexarunt, ut eorum quamplurimi indignatione moti, ad Regem Tartariæ transferunt; cui & suaserunt, ut per milites Coreano indutos habitu, Sinicum invaderent exercitum, nihil sibi ab amicis Coreanis metuentem; & suam insuper ad hoc facinus (Patriæ, Regi, ac Sinico Imperatori perfidi) operam obtulerunt. Placuit Tartaro consilium: Pro-regem ergo cum potentissimo exercitu mittit. Hi itinera monstrantibus Coreanis, nihil tale suspicantem Sinicum exercitum, per agros palabundum invadunt. Ac primum quidem nondum paratum ad vim repellendam, ingenti strage afficiunt; deinde, ubi Maovenlungus Tartaros esse animadvertit, quanta potest diligentia ordines instruit, ac egregie Tartarorum vim repellit. Pugnatur utrimque acerrime, donec tandem Maovenlungi virtus coacta est cedere. Cum suis itaque ad naves fugit, ac Insulam repetit, relicta manu quæ Tartarorum vim sustineret, dum reliqui naves conscenderent. Tartari, quod eum omnino non debellassent, & Maovenlungus evasisset, quem unicum petebant, se à Coreanis deceptos credunt; præsertim cum & cruentam habuissent victoriam. Inde ira frementes, in ipsos perduelles irrumpunt, & ad unum necant: id quod & ipse Rex Tartarus postea damnavit. Eodem deinde impetu,

Tartari in Coream introducti.

Maovenlungus invaditur.